

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Pfv.III.21.864/2014/6-II.szám

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Sárdy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sárdy Péter ügyvéd) által képviselt I.r., II.r. és III.r. felpereseknek a Dr. Dudás Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dudás Gábor ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 19.P.85.440/2009. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 41.Pf.630.975/2013/8. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperesek által 160. és Pfv.3. sorszám alatt, az alperes által 156. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. május 13. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. és a II.r. felperesek gyermeke a III.r. felperes az 1988. január 7-i születésekor történt kórházi eredetű fertőződés következtében agyi károsodást szenvedett, amely mozgását, látását, mentális és pszichés fejlődését hátrányosan befolyásolja.

A felperesek a keresetükben a III.r. felperes egészségkárosodásával összefüggő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítését igényelték.

A bíróság jogerős ítéletben megállapította az alperes kártérítési felelősségét a kk. K.F. születését követő nyolcadik napon fellépett Klebsiella fertőzésből eredő, azzal okozati összefüggésben álló károkért.

A folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróság a jogerős ítélet meghozatala után kijavított ítéletében a felperesek keresetének

részben helyt adott. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperesnek 162.459.790 forintot és abból 142.459.790 forint után a 2002. június 1-jétől járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. A II.r. felperes javára kötelezte az alperest 25.177.924 forint megfizetésére azzal, hogy abból 177.924 forint után az 1992. január 1-jétől járó törvényes mértékű késedelmi kamatot köteles megfizetni. Kötelezte az alperest arra is, hogy egyetemlegesen fizessen meg az I. és a II.r. felpereseknek 2.868.836 forintot és ennek a 2012. április 25-től járó törvényes kamatait, valamint 5.000.000 forintnak az 1992. december 31-től 1994. december 31-ig járó 8.000.000 forintnak az 1994. december 31-től 1999. december 30-ig járó és 12.000.000 forintnak az 1999. december 31-től járó törvényes mértékű késedelmi kamatait. A III.r. felperes javára kötelezte az alperest 52.781.737 forint megfizetésére azzal, hogy abból 5.248.688 forint után a 2012. március 1-jétől járó törvényes mértékű késedelmi kamatot köteles megfizetni, valamint 2012. november 1-jétől havonta előre esedékesen havi 933.800 forint járadékot.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és rendelkezett a perköltség viseléséről.

A felülvizsgálati eljárásban vitatott kárigények közül a bíróság az elsőfokú ítéletben az úszásra a monori uszoda igénybevételét figyelembe véve havi 15.000 forint járadékot tartott indokoltnak, míg az ellenáramlású úszómedence létesítése és a Széchenyi Fürdő heti kétszeri látogatása költsége iránti keresetet nem tartotta alaposnak.

Miután a III.r. felperes háztartási munkára alkalmatlan, napi 8 órai kíséret indokolt, ez napi 12.000 forint alapulvételével havi 360.000 forint költséget jelent, amelynek a megfizetésére az alperes köteles.

A III.r. felperes a tanulmányait 2011 júniusában fejezhette volna be, 2011. július 1-jétől keresetvesztésre igényt tarthat, ami havi 328.043 forint figyelembevételével 2012. október 31-ig 5.248.688 forint bruttó lejárt keresetvesztést jelent. A család három részletben összesen 12.000.000 forint kölcsönt vett fel kamatkikötés nélkül, de miután a kölcsön adó a késedelmi kamatról nem mondott le, ezért az elsőfokú bíróság ennek megfizetésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság az I.r. felperes részére 20.000.000 forint, a II.r. felperes részére 25.000.000 forint, és a III.r. felperes részére 40.000.000 forint nem vagyoni kártérítést állapított meg.

Az I. és a III.r. felperes fellebbezése, a II.r. felperes csatlakozó fellebbezése és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatta, az I.r. felperes javára megállapított tőke összegét 150.459.790 forintra, a II.r. felperesét 10.177.924 forintra és a III.r. felperesét 41.313.596 forintra leszállította.

Az alperest az I. és a II.r. felperesek javára egyetemlegesen 5.000.000 forint után, 8.000.000 forint után és 12.000.000 forint után kamat fizetésére kötelező rendelkezéseket mellőzte. A jogerős ítélet indokolása szerint a háztartási kisegítésre megállapított időtartam és óradíj felemelésére, leszállítására nincs alap, azt az orvosszakértői vélemény is alátámasztotta. A szakértői vélemény szerint heti egy úszás elfogadható, de nem indokolt a drágább Széchenyi Fürdő igénybevételével kapcsolatos költség elszámolása az alperes terhére és nem alapos a saját uszoda létesítésére vonatkozó igény sem.

A III.r. felperes nem vagyoni kártérítése tekintetében a másodfokú bíróság az alperes fellebbezését részben alaposnak tartotta, mert a 40.000.000 forint összeg eltúlzott, azt 25.000.000 forintra leszállította. Ugyancsak eltúlzott az I. és a II.r. felperesek nem vagyoni kártérítése is, ezért az I.r. felperes nem vagyoni kártérítését 8.000.000 forintra, a II.r. felperesét pedig 10.000.000 forintra szállította le.

A keresetveszteség kapcsán a másodfokú bíróság arra utalt, hogy a III.r. felperes a fertőződés miatt el volt zárva attól, hogy tanulmányait a legrövidebb időn belül fejezze be, keresetveszteségének a 2011. július 1-jétől történő megállapítása helytálló, a fellebbezési eljárásban pedig a keresetveszteség jogalapja és összege nem volt vitás.

A családi kölcsönök tekintetében a másodfokú bíróság nem tartotta bizonyítottnak, hogy a kölcsön adó kamatot kért a testvérétől és sógornőjétől a „családi kölcsön” után, ezért az ezzel kapcsolatos keresetet a másodfokú bíróság elutasította.

A jogerős ítélet ellen a peres felek felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő. Az alperes felülvizsgálati kérelmét a Kúria a végzésével hivatalból elutasította.

A jogerős ítélet szerinti marasztalási összeg megváltoztatása iránti felülvizsgálati kérelemben az I.r. felperes 162.459.790 forintban, a II.r. felperes 30.177.924 forintban kérte a tőkeösszeg megállapítását azzal, hogy az I. és II.r. felpereseket mint egyetemleges jogosultakat az 5.000.000 forint, a 8.000.000 forint és a 12.000.000 forint után megillető késedelmi kamat követelés vonatkozásában a Kúria az elsőfokú ítélet rendelkezését „tartsa fenn hatályában”. A III.r. felperes a tőkeösszeg megállapítását 72.564.634 forintban, a járadék megállapítását 2012. november 1-jétől havi 1.381.843 forintban kérte megállapítani vagylagosan 65.180.028 forint tőke és havi 1.466.843 forint járadék megállapítása mellett. A felperesek kérték továbbá az alperes javára perköltségben marasztaló rendelkezés mellőzését is azzal, hogy a bíróság az alperest kötelezze a felpereseknek a másodfokú, valamint a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségei megfizetésére. A felülvizsgálati kérelem a háztartási kisegítő, az úszás költsége, a nem vagyoni kártérítés, a családi kölcsön

késedelmi kamata, a III.r. felperes javára megállapított járadék tekintetében támadta a jogerős ítéletet.

A felperesek szerint a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését sértve állapította meg a jogerős ítélet, hogy a III.r. felperes életvitele miatt csak napi 8 órában szükséges a háztartási kisegítő igénybevétele, ezzel szemben napi 24 órában szükség van kisegítőre, ezért havi 480.000 forint járadék megállapítása indokolt.

A felperesek által megjelölt gyógyfürdő heti kétszeri látogatásával kapcsolatban az útiköltségen felül 73.600 forint kiadás merül fel, ezért a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint megalapozott járadékigény havi 100.000 forint a jogerős ítéletben megállapított 15.000 forint járadékkal szemben.

A Pp. 206. §-a (3) bekezdésének sérelmével állapította meg a bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékét. A felülvizsgálati kérelem szerint az I.r. felperes alapos nem vagyoni kárigénye 20.000.000 forint, a II.r. felperesé 30.000.000 forint, a III.r. felperesé pedig 50.000.000 forint. A felperesek kiemelték, hogy az élet, az emberi méltóság és az egészség értékelése terén az ítélkezési gyakorlatnak haladnia kell az európai normák felé.

A családi kölcsön tekintetében a másodfokú bíróság a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése, a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301. §-ának (1) bekezdése és a Ptk. 207. §-ának (4) bekezdése megsértésével változtatta meg az elsőfokú ítéletet a felperesek hátrányára. A késedelmi kamattal akkor is számolni kell, ha maga a kölcsön kamatmentes volt, és a kölcsönadó a késedelmi kamat igényéről nem mondott le.

A III.r. felperes javára megállapított 1.332.091 forint havi járadék az alperes kijavítási kérelmének helyt adó jogerős kijavító végzés folytán 933.800 forintra módosult, azonban ez nem áll összhangban az indokolással, mivel nem tartalmazza a jövőre szóló keresetpótló járadék összegét, a havi 328.043 forintot. A III.r. felperes 2011. június 30-tól határozatlan időre követelt járadékot jövedelempótlás címén. Az elsőfokú bíróság szerint nincs jelentősége annak, hogy az ítélet hozatala idején a III.r. felperes még a tanulmányait folytatta, az alperesnek pedig jogi lehetősége van a járadék csökkentését vagy megszüntetését kérni, ha a körülmények megváltoznak. A másodfokú eljárásban a járadéknak a jogalapja, összege nem volt vitás csak a kezdő időpontja. Mindezekből az következik, hogy a III.r. felperes 2012. november 1-jétől is igényt tarthat a keresetpótló járadékra.

A Kúria a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felperesek felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletnek a III.r. felperes javára megállapított havi járadékról rendelkező részét támadta, e körben azonban a felülvizsgálati kérelem nem volt elbírálható,

ezért a Kúria a végzésével az ítélet kijavítása, illetőleg kiegészítése érdekében az iratoknak a Fővárosi Törvényszékhez való visszaküldéséről rendelkezett. Az elsőfokú bíróság az ítéletében a III.r. felperesnek a 2012. november 1-jétől járó havi járadék összegét 1.332.091 forintban állapította meg, majd a felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság végzésével helybenhagyott végzésében a járadék összegét 933.800 forintra javította ki. Az elsőfokú végzés indokolása a kijavított járadék egyes tételei között azonban nem tüntette fel a III.r. felperes keresetvesztesége címén az elsőfokú ítélet XI. pontjában megállapított havi 328.043 forint járadékot, amelyet az alperes által 2012. november 1-jétől véghatáridő nélkül fizetendő 1.322.091 forint járadék tartalmazott. Miután a kijavító végzés meghozatala és jogerőre emelkedése a másodfokú ítélet meghozatala után történt és sem a másodfokú ítélet, sem a kijavító végzés nem érintette a 2012. november 1-jétől igényelt és az elsőfokú bíróság által megítélt keresetveszteségi járadékot, e tekintetben szükséges az ítélet kijavítása, illetve kiegészítése, ennek hiányában ugyanis nem állapítható meg, hogy a jövőre nézve a keresetveszteségi járadékról a bíróság miként döntött a jogerős ítéletben.

A háztartási kisegítő, az úszás költsége, a késedelmi kamatok és a nem vagyoni kártérítés tekintetében előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria érdemben vizsgálta és azt állapította meg, hogy a felperesek felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem szerint a háztartási kisegítő és az úszás költsége iránti igény elbírálása körében a jogerős ítélet a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését sérti, a felperesek kifejtett álláspontja azonban téves. A bíróság a szükséges bizonyítás lefolytatása után a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelésével, megalapozottan állapította meg, hogy napi 8 óra és óránként 1.500 forint munkadíj alapulvétele indokolt a III.r. felperes egészségi állapota, a kialakult életviszonyok, illetőleg az I. és a II.r. felperesek tevékenységének figyelembevételével. E tekintetben nincs olyan ellentmondás, kirívóan okszerűtlen bizonyítékértékelés, amely a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, a jogerős ítélet megváltoztatására alapot ad.

Bizonyított tény, hogy a III.r. felperes egészségi állapota szempontjából az úszás indokolt. A felperesek vagylagosan ellenáramoltatású medence kivitelezési költségét, illetőleg a Széchenyi Fürdő heti kétszeri látogatásával felmerülő további járadék megfizetését igényelték. A jogerős ítélet részletesen tartalmazza az ellenáramoltatású medence létesítési költsége iránti kereset elutasításának indokait, azokkal a Kúria egyetért. A felülvizsgálati kérelem azon alapul, hogy a III.r. felperes azért nem veheti igénybe a közforgalmú sportuszodát, mert csökkent értékűségét elmélyítő benyomások érnék, ez azonban - miként erre a

bíróság a jogerős ítélet indokolásában helyesen utal - nem a károkozással függ össze, hanem harmadik személy magatartásával, amely kívül áll az alperes felelőssége terjedelmén. A felpereseknek ez a kijelentése egyébként nem is bizonyítható, nem fogadható el olyan tényként, amely a saját uszoda létesítése költségének, illetőleg a távolabbi gyógyfürdő igénybevétele költségének megtérítésére alapot ad. Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet az úszás költségéről rendelkező részében a Pp. 206. §-a (1) bekezdésének megsértése miatt nem jogszabálysértő.

Az első- és a másodfokú ítélet indokolása együtt teljes körűen tartalmazza a felperesek nem vagyoni kárigényének tény- és jogalapját. A felülvizsgálati kérelem szerint e körben a bíróság a Pp. 206. §-ának (3) bekezdését tévesen alkalmazta, a jogerős ítélet azonban emiatt nem lehet jogszabálysértő, mert a nem vagyoni kártérítéseket nem ezen az alapon kell meghatározni. A Pp. 206. §-ának (3) bekezdése a szabad belátás szerinti döntésre vonatkozik, ez pedig nem azonos a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti szabad bírói mérlegeléssel. Nem vagyoni kárigény esetén a bíróságnak a Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdése alapján azt a kárpótlást kell megállapítania, amely a károsultat ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Ennek meghatározásánál a személyi sérelem súlyát, következményeit, a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntéseit kell mérlegelni. A bíróság a jogerős ítéletben a felperesek egészségkárosodásának jellegét, súlyát, a kialakult hátrányokat jól, jogszabálysértés nélkül értékelte és így a nem vagyoni kártérítésnek az egyébként is mérlegeléssel meghatározott mértéke a felülvizsgálati eljárásban sikerrel nem támadható.

A családi kölcsön késedelmi kamatával kapcsolatban a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértések nem állapíthatók meg, a jogerős ítélet megváltoztatására nincs alap. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelésével okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy bizonyított kamatfizetés hiányában nem állapítható meg olyan kár, amelynek megtérítésére ezen a címen az alperes kötelezhető lenne.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek - a III.r. felperes járadékával kapcsolatos része kivételével - felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesek felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel, erről rendelkezni ezért nem kellett. A felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2015. május 13.

*Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

*kúriai tisztviselő
HM*